

The Quarterly Journal of Approach to
Philosophy in Schools and Organizations

Year 3, Number 2, Summer 2024, Pages 47 to 59

Original Article

<http://www.esbam.ir>

فصلنامه رویکرد فلسفه در مدارس و سازمان ها

سال سوم، شماره دوم، تابستان ۱۴۰۳

نوع مقاله: پژوهشی

ISSN: 2980-891X

The effectiveness of group education based on Snyder's theory on the level of academic enthusiasm of first grade high school students in Kaki city

Zahra Heidari Vahed: MA, Department of Psychology, Payam Nour University, Bushehr, Iran.

Seyed Younes Mohammadi yousefnejad *: Assistant Professor, Department of Psychology, Payam Nour University, Tehran, Iran (corresponding author).

Abstract

Introduction: The present research was conducted with the aim of the effectiveness of group training based on Snyder's theory of hope on the level of academic enthusiasm of first secondary school girls in Kaki city.

Method: The present research method was semi-experimental with a pre-test and post-test design with a control group. The statistical population of the present study was 512 female students of the first secondary school in Kaki city. The sample size of the research was 30 people by cluster sampling method. Group training protocol based on Snyder's theory of hope and Wang et al.'s (2011) academic enthusiasm questionnaire were used to collect data.

Findings: The results of the research showed that group training based on Snyder's theory of hope improved each of the components of academic enthusiasm, i.e. behavioral aspect, emotional aspect and cognitive aspect in the subjects of the experimental group compared to the control group.

Conclusion: The general conclusion of the research showed that by strengthening group education based on Snyder's theory of hope among students, it is possible to improve their academic enthusiasm in schools.

Keywords: group education based on Snyder's theory of hope, academic enthusiasm.

***Corresponding author:** Assistant Professor, Department of Psychology, Payam Nour University, Tehran, Iran.

Email: Mohammadi_1355@yahoo.com

DOI: [10.22034/esbam.2024.462977.1060](https://doi.org/10.22034/esbam.2024.462977.1060)

The effectiveness of group education based on Snyder's theory on the level of academic enthusiasm of first grade high school students in Kaki city

Detailed Abstract

Introduction: The present research was conducted with the aim of the effectiveness of group training based on Snyder's theory of hope on the level of academic enthusiasm of first secondary school girls in Kaki city.

Materials and methods: The present research method was semi-experimental with a pre-test and post-test design with a control group. The statistical population of the present study was 512 female students of the first secondary school in Kaki city. The sample size of the research was 30 people by cluster sampling method. Group training protocol based on Snyder's theory of hope and Wang et al.'s (2011) academic enthusiasm questionnaire were used to collect data.

Results and discussion: The importance of the first secondary course appears after the primary course. This stage is considered as the period of general education; The period that is responsible for the transition from childhood to the end of adolescence and the beginning of youth. The first secondary period is a very important period in terms of philosophical, biological, psychological and social foundations. A course that connects general education to higher education and prepares many groups to enter the society and labor market; Therefore, any kind of inadequacy and disruption in this period will directly affect the performance and quality of both education circles, general and higher education. The first secondary period is one of the important, sensitive and effective periods in the personal and social life of students. It is a course that has commonalities and advantages with other educational courses due to the biological, social and psychological conditions of its students and has a wide spectrum that includes adolescence and at the end of the spectrum it reaches the world of youth. In the middle school period, most of the special talents of teenagers and young people emerge, their learning power reaches its highest level, their curiosity finds a certain direction, and new life issues such as choosing a field, choosing a profession and job, managing a family, and tending to morals and professions. It occupies their minds and they reach the stage of understanding social, economic and spiritual values; Therefore, this course is very important in the education and training systems of different countries of the world (Khodarahmi, 2018).

Investigation and explanation of the research showed that group training based on Omid Snyder's theory is one of the educational methods that can affect the level of academic enthusiasm of students. Hope is strong when it includes valuable goals and having challenging but not insurmountable obstacles, there is a possibility of achieving them in the medium term. Hope has a positive correlation with physical and mental health, such as a positive response to medical intervention, mental health,

positive mood, avoidance of stressful life events, vitality and happiness in life affairs and problem solving, and predicts them. With the help of group training based on Snyder's theory of hope, people can be helped to make the most of opportunities, use their abilities and talents, and feel more fulfilled in their lives by setting meaningful goals and working tirelessly to achieve them. to be Hope is not just a happy feeling; Rather, it is a mechanism for the survival of us humans, without which we could never survive in the world. Our capacity for optimistic thinking begins to develop from early childhood. From the moment of birth, a person can gradually understand the correlations and finally reaches a place where he finds an understanding of causation. On the other hand, academic enthusiasm is closely related to the progress of students. Academic enthusiasm is the willingness of students to participate in daily school activities, such as attending classes, doing homework and following the teacher's instructions in class, the absence of which is considered to be one of the effective factors in dropping out of school. Academic enthusiasm is an important variable that is vital for learning to the extent that it is referred to as an important predictor of learning. This variable is also considered as the focal point of most theories related to academic failure. Two sources are effective in academic motivation: social source and personal source.

Among the social factors, we can mention supported academic performance, supportive relationships with peers, and family support, and among the personal factors, we can mention self-efficacy, self-esteem, and optimism, which, if the conditions are favorable, improve the individual's performance and growth. But it should be noted that if the student is not passionate about doing something, it is more likely that the person will suffer from academic burnout. Undoubtedly, the greater the passion in a job, the more likely a person will succeed in that job, and the lower the percentage of interest in a job, the higher the probability of burnout. In fact, the educational environment makes learners move towards valuable educational goals and participate more in academic activities and enjoy high academic performance and well-being. Academic enthusiasm is one of the types of enthusiasm that refers to the amount of energy that a learner spends on doing his academic work, as well as the level of effectiveness and efficiency achieved. Academic enthusiasm is essential in education studies and is a durable state within the individual that causes engagement and well-being in school activities.

Therefore, in the discussion of the research proposals, it should be stated that by guiding and informing the families in the field of group education based on Omid Snyder's theory, more help will be given to improve the academic enthusiasm of female students. By using appropriate and standardized educational packages in the field of group education based on Omid Snyder's theory, more help can be given to improve the academic enthusiasm of female students.

Conclusion: The general conclusion of the research showed that by strengthening group education based on Snyder's theory of hope among students, it is possible to improve their academic enthusiasm in schools.

Keywords: group education based on Snyder's theory of hope, academic enthusiasm.

اثربخشی آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر بر میزان اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دختر متوسطه اول شهر کاکلی

زهرا حیدری واحد: کارشناسی ارشد گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، عسلویه، ایران.
سید یونس محمدی یوسف نژاد*: استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف اثربخشی آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر بر میزان اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دختر متوسطه اول شهر کاکلی انجام شده است. **روش کار:** روش پژوهش حاضر نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری پژوهش حاضر ۵۱۲ نفر از دانش آموزان دختر متوسطه اول شهر کاکلی بود. حجم نمونه پژوهش ۳۰ نفر به روش نمونه گیری خوشه ای بود. برای گردآوری داده ها از پروتکل آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر و پرسشنامه اشتیاق تحصیلی وانگ و همکاران (۲۰۱۱) استفاده گردید. **نتایج:** نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر باعث بهبود هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی یعنی جنبه رفتاری، جنبه هیجانی و جنبه شناختی در آزمودنی های گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه گردید. **نتیجه گیری:** نتیجه گیری کلی پژوهش نشان داد که با تقویت آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر در بین دانش آموزان می توان به بهبود اشتیاق تحصیلی آنان در مدارس کمک فراوانی نمود.

واژگان کلیدی: آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر، اشتیاق تحصیلی.

*نویسنده مسئول: استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

Email: Mohammadi_1355@yahoo.com

DOI: [10.22034/esbam.2024.462977.1060](https://doi.org/10.22034/esbam.2024.462977.1060)

مقدمه

اهمیت دوره متوسطه اول پس از دوره ابتدایی نمایان می‌شود. این مقطع، دوره تعلیمات عمومی به شمار می‌رود؛ دوره‌ای که انتقال از کودکی را به اواخر دوره نوجوانی و شروع جوانی، به عهده دارد. دوره متوسطه اول، از لحاظ مبانی فلسفی، زیستی، روانی و اجتماعی دوره بسیار مهمی است. دوره‌ای که آموزش عمومی را به آموزش عالی پیوند می‌دهد و گروه کثیری را برای ورود به جامعه و بازار کار مهیا می‌کند؛ از این‌رو هر نوع نارسائی و خلل در این دوره مستقیماً بر عملکرد و کیفیت هر دو حلقه آموزش، عمومی و عالی، تأثیر بسزائی خواهد داشت. دوره متوسطه اول از دوره‌های مهم، حساس و مؤثر در زندگی فردی و اجتماعی دانش‌آموزان است. دوره‌ای است که به سبب وضع زیستی، اجتماعی و روانی دانش‌آموزان آن با سایر دوره‌های تحصیلی مشترکات و تمایزاتی دارد و دارای طیف وسیعی است که دوران نوجوانی را در بر می‌گیرد و در انتهای طیف به دنیای جوانی می‌رسد. در دوره متوسطه، قسمت اعظم استعدادها و اختصای نوجوان و جوان بروز می‌کند، قدرت یادگیری آنان به حد اعلای خود می‌رسد، کنجکاوی آنان جهت معینی می‌یابد و مسائل جدید زندگی نظیر انتخاب رشته، انتخاب حرفه و شغل، اداره خانواده و گرایش به مرام و مسلک، ذهن آنان را به خود مشغول می‌دارد و به مرحله ادراک ارزش‌های اجتماعی، اقتصادی و معنوی می‌رسند؛ از این‌رو این دوره در نظام‌های تعلیم و تربیت کشورهای مختلف جهان اهمیت زیادی دارد (خداحمی، ۱۳۹۸). از طرفی اشتیاق تحصیلی^۱ در بین دانش‌آموزان ارتباط نزدیکی با آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر دارد. اشتیاق تحصیلی یک حالت ذهنی درون فردی می‌دانند که فرد را درگیر فعالیت‌های مدرسه می‌کند. همچنین پژوهش در مورد اشتیاق به مدرسه از زمانی شروع شد که معلمان و مربیان نگران ترک تحصیل دانش‌آموزان، انگیزه ضعیف و عدم درگیری دانش‌آموزان در فعالیت‌های مدرسه بودند. اخیراً علاقه زیادی به مطالعه اشتیاق به مدرسه و رابطه آن با احساسات دانش‌آموزان در ارتباط با محیط اطراف خود وجود دارد. در واقع محیط آموزشی باعث می‌شود یادگیرندگان به سمت اهداف ارزشمند آموزشی حرکت کنند و در فعالیت‌های تحصیلی مشارکت بیشتری داشته باشند و از بهزیستی و عملکرد تحصیلی بالایی برخوردار باشند. اشتیاق تحصیلی، یکی از انواع اشتیاق است که به میزان انرژی که یک یادگیرنده برای انجام کارهای تحصیلی خود صرف می‌کند و نیز به میزان اثربخشی و کارایی حاصل شده، اطلاق می‌شود (ارثنر^۲، ۲۰۱۳). از طرفی اشتیاق تحصیلی تا حدی ارتباط نزدیکی با پیشرفت دانش‌آموزان دارد. اشتیاق تحصیلی تمایل دانش‌آموزان به مشارکت در فعالیت‌های روزانه مدرسه از قبیل شرکت در کلاس‌ها، انجام تکالیف کلاسی و دنبال کردن دستورات معلم در کلاس است که عدم آن از جمله عوامل مؤثر در ترک تحصیل محسوب می‌شود. اشتیاق تحصیلی متغیر مهمی است که برای یادگیری حیاتی است تا جایی که از آن به‌عنوان یک منادی مهم یادگیری یاد می‌شود. این متغیر همچنین به‌عنوان نقطه محوری اکثر نظریات مربوط به افت تحصیلی به حساب می‌آید. دو منبع در اشتیاق تحصیلی مؤثر است: منبع اجتماعی و منبع شخصی. از جمله عوامل اجتماعی می‌توان به عملکرد تحصیلی حمایت‌شده، روابط حمایتی با همسالان و حمایت خانواده اشاره کرد و از جمله عوامل شخصی می‌توان به خودکارآمدی، عزت نفس و خوش بینی اشاره کرد که در صورت محیا بودن شرایط باعث بهبود عملکرد فرد و رشد او می‌شود اما باید به این نکته توجه شود که اگر دانش‌آموز نسبت به انجام کاری اشتیاق نداشته باشد، احتمال بیشتری وجود دارد که فرد به عارضه فرسودگی شغلی تحصیلی مبتلا شود. بی‌شک هر چه اشتیاق در کاری بیشتر باشد احتمال موفق شدن فرد در آن کار بیشتر است و هر چه درصد علاقه به کاری کم شود، به تبع آن احتمال بروز فرسودگی نیز بیشتر خواهد بود (کادیم^۳ و همکاران، ۲۰۱۵). از سویی آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر^۴ از جمله روش‌های

1- Academic enthusiasm

2- Orthner

3- Cadima

4- Group training based on Snyder's theory

آموزشی است که می‌تواند بر میزان اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان تاثیرگذار باشد. امید را که سازه‌ای بسیار نزدیک به خوش بینی است، اسنایدر (۲۰۰۰) به عنوان سازه‌ای شامل دو مؤلفه مفهوم سازی کرده است: ۱- توانایی طراحی گذرگاه‌هایی به سوی هدف‌های مطلوب به رغم موانع موجود و ۲- کارگزار انگیزش برای استفاده از این گذرگاه‌ها، امید مجموع این دو مؤلفه است. طبق این مفهوم سازی، امید هنگامی نیرومند است که هدف‌های ارزشمندی را در برگیرد و با داشتن موانع چالش‌انگیز ولی نه برطرف‌نشده، احتمال دستیابی به آنها در میان مدت وجود داشته باشد جایی که ما به رسیدن به هدف‌ها اطمینان داریم، امید غیرضروری است جایی که مطمئن هستیم به هدف نخواهیم رسید، در این صورت نومی‌دی شویم. طبق این مفهوم سازی، هیجان‌های مثبت و منفی محصول جنبی تفکر هدفمند امید و ناامیدی هستند. امید با سلامت روانی و جسمی که با انواع مقیاس‌ها مانند پاسخ مثبت به مداخله‌پزشکی، خلق مثبت، پرهیز از رویدادهای پرفشار زندگی، همبستگی مثبت دارد و آنها را پیش‌بینی می‌کند (اسنایدر، ۲۰۰۰؛ به نقل از والبک^۱، ۲۰۱۸). از طرفی آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر از جمله روش‌های آموزشی است که می‌تواند بر میزان اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان تاثیرگذار باشد. امید یکی از پایه‌های اصولی توان و قدرت روانی است که مشخص‌کننده دستاوردهای زندگی می‌باشد. امید، باور یک احساس بهتر از آینده است. امید، با نیروی نافذ خود سیستم‌فعالیتی را تحریک می‌کند تا سیستم بتواند تجارب نو را کسب کرده و نیروهای تازه را در ارگانسیم ایجاد نماید و در نتیجه، امید انسان را به تلاش و کوشش واداشته و او را به سطح بالایی از عملکردهای روانی و رفتاری نزدیک می‌کند. امید را نمی‌توان آگاهانه تجربه کرد ولی هنگامی که شخص تحت فشارهای غیرعادی، راه‌های پریچ و خم و تاریک زندگی قرار گیرد، احساس امیدواری در فرد امیدوار ظاهر شده و این، امید است که بعد از بحران‌ها، فرد را مجدداً به آرامش می‌رساند (اسنایدر، ۲۰۰۰؛ به نقل از والبک، ۲۰۱۸).

همچنین با بررسی پژوهش‌ها در داخل و خارج در راستای موضوع مشخص شد که تاکنون پژوهشی جامع در مورد اثربخشی آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر بر میزان اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان صورت نگرفته است و صرفاً موضوعاتی نسبتاً نزدیک در این حوزه انجام شده از جمله اینکه: نریمانی (۱۳۹۹)، روحانی (۱۳۹۸)، درتاج (۱۳۹۷)، شیخ‌الاسلامی (۱۳۹۶)، زارع (۱۳۹۶)، قدم‌پور (۱۳۹۵)، صادقی (۱۳۹۵)، عطایی (۱۳۹۵)، قاضی (۱۳۹۵)، امامی (۱۳۹۳)، لانگلويس^۲ (۲۰۲۰)، چن^۳ (۲۰۲۰)، لونگ^۴ (۲۰۲۰)، مورداک^۵ (۲۰۱۹)، یین^۶ (۲۰۱۹)، ون ارد^۷ (۲۰۱۸)، مارکوز^۸ (۲۰۱۷)، عیاش‌عبدو^۹ (۲۰۱۶)، والکبک^{۱۰} (۲۰۱۵) و روزنتال^{۱۱} (۲۰۱۵) نشان داد که آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر بر میزان اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان موثر است. در بحث اهمیت و ضرورت پژوهش می‌بایست بیان نمود که در مورد چرایی انجام این تحقیق می‌بایست گفت که انجام پژوهش‌های جدی در حوزه‌های مختلف به ویژه در مدارس امری ضروری بنظر می‌رسد. از جمله نتایج حاصل از این پژوهش این است که آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر می‌تواند بر اثربخشی این نظریه بر

1- Wahlbeck

2- Langlois

3- Chen

4- Long

5- Murdoch

6- Yin

7- Van Eerde

8- Marques

9- Ayyash-Abdo

11- Wahlbeck

12- Rozental

میزان اشتیاق تحصیلی دانش آموزان کمک زیادی به بهره وران نماید و میزان اثرگذاری هر یک از عوامل را نمایان سازد. همین طور علاوه بر آموزش و پرورش، خانواده ها، مراکز مشاوره و کلینیک های کشور و مراکز آموزشی و پژوهشی از کاربران اصلی یافته های این پژوهش محسوب می شوند و می توانند از نتایج حاصل از این مطالعه در برنامه ریزی و تصمیم گیری های خود استفاده نمایند. از سویی با عنایت به این که اشتیاق تحصیلی دانش آموزان جزء اصول مهم در حوزه تحصیلی می باشند و کار بر روی آنها برای کمک به دانش آموزان در جامعه آماری مورد نظر کمتر صورت گرفته است انجام این تحقیق ضرورت دارد. بنابر آنچه بالا گفته شد سؤال اصلی در این تحقیق به این صورت مطرح است که آیا آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر بر میزان اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دختر متوسطه اول شهر کاکای بوشهر موثر است؟

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش شامل ۵۱۲ نفر از دانش آموزان دختر متوسطه اول شهر کاکای در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۹ بود. برای انتخاب نمونه، روش های مختلفی وجود دارد، که در این تحقیق از روش نمونه گیری خوشه ای استفاده شد. برای این منظور هر ۲ آموزشگاه دخترانه دولتی شهر کاکای انتخاب و آن گاه از هر آموزشگاه منتخب و از هر کلاس ۱۵ نفر از دانش آموزانی که دارای اشتیاق تحصیلی پایینی نسبت به بقیه برخوردار بوده اند تعداد ۳۰ نفر به صورت تصادفی در دو گروه ۱۵ نفره آزمایش و گواه شمارش شدند و پس از توضیحات کامل افراد گروه آزمایش مورد آموزش و در گروه گواه آموزشی ارائه نخواهد شد. پرسشنامه استفاده شده از ۱ قسمت تشکیل شده است:

پرسشنامه اشتیاق تحصیلی وانگ و همکاران (۲۰۱۱): پرسشنامه اشتیاق تحصیلی توسط وانگ و همکاران (۲۰۱۱) معرفی شد. این پرسشنامه ۲۳ سوال دارد و سه جنبه رفتاری، هیجانی و شناختی اشتیاق به مدرسه را در بر می گیرد. اشتیاق رفتاری در دو خرده مقیاس (توجه ۱ تا ۳ و تمکین ۴ تا ۷)، اشتیاق هیجانی در دو خرده مقیاس (تعلق به مدرسه ۸ تا ۱۰ و ارزش گذاشتن به آموزش مدرسه ای ۱۱ تا ۱۵) و اشتیاق شناختی نیز به وسیله دو خرده مقیاس (خودتنظیمی ۱۶ تا ۱۹ و کاربرد راهبردشناختی ۲۰ تا ۲۳)، در مقیاس لیکرت ۵ درجه ای از تقریباً هرگز (۱) تا تقریباً همیشه (۵) اندازه گرفته می شوند. دامنه امتیاز این پرسشنامه بین ۲۳ تا ۱۱۵ خواهد بود. هر چه امتیاز حاصل شده از این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان دهنده میزان بیشتر اشتیاق به مدرسه خواهد بود و بالعکس. حداقل امتیاز ممکن ۲۳ و حداکثر ۱۱۵ خواهد بود. نمره بین ۲۳ تا ۳۸ میزان اشتیاق به مدرسه در حد پایینی می باشد. نمره بین ۳۸ تا ۷۶ میزان اشتیاق به مدرسه در حد متوسطی می باشد. نمره بالاتر از ۷۶ میزان اشتیاق به مدرسه در حد بالایی می باشد. وانگ و همکاران (۲۰۱۱) پایایی پرسشنامه را به کمک ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش نمود. پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۷۹ گزارش شد. وانگ و همکاران (۲۰۱۱) روایی پرسشنامه را در پژوهش خود به کمک تحلیل عاملی ۰/۸۲ گزارش نمود. روایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از ضرایب همبستگی هر سوال با نمره کل محاسبه گردید و نشان داد که همه سوالات با نمره کل همبستگی معنی داری دارند.

پروتکل آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر: در این تحقیق آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر طی ۹ جلسه و برگرفته از کتاب مداخلات روانشناسی مثبت نگر مگیار موئه (۲۰۰۹) به دانش آموزان دختر ارائه شد (مگیار موئه، ۲۰۰۹).

جدول ۱ جلسات پروتکل آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر مگیار موهه (۲۰۰۹)

جلسه	محتوا
اول	اجرای پیش آزمون. معرفی اعضا به یکدیگر، ساختار جلسات، اهداف برنامه آموزشی بر اساس نظریه امید.
دوم	بیان اهداف پژوهشگر از تشکر و برگزاری جلسات آموزشی و همچنین ارائه مفاهیم آموزشی پایه در نظریه امید اسنایدر، تبیین چگونگی رشد امید و ضرورت وجود آن.
سوم	شناسایی هدف و انواع آن به دانش آموزان و شناسایی شیوه صحیح برگزیدن اهداف مثبت، هر یک از دانش آموزان داستان زندگی خود را تعریف کند. هدف از این جلسه این است که به اعضا در یافتن امید کمک کنیم.
چهارم	شناسایی مسیرهای تفکر رسیدن به هدف و آموزش برگزیدن مسیر درست رسیدن به هدف.
پنجم	شناخت موانع در مسیر رسیدن به اهداف و برطرف کردن موانع و مشکلات قابل حل، مطرح کردن لیستی از اتفاقات جاری و ابعاد مهم زندگی و میزان رضایت افراد از هر یک از این اتفاقات مشخص شود.
ششم	افراد را به انتخاب اهداف مناسب و مطرح کردن ویژگی های اهداف مناسب ترغیب کنیم، شناساندن مؤلفه عاملیت امید به دانش آموزان و بالا بردن انگیزه در مؤلفه عاملیت امید، هدف در این جلسه و دو جلسه قبل امیدافزایی در دانش آموزان می باشد و کمک کنیم تا اعضا پس از یافتن به افزایش آن بپردازند.
هفتم	آموزش امید در میان زندگی واقعی و تحصیلی دانش آموزان و ایجاد حس تعهد به امید از طریق همکاری بین پژوهشگر و دانش آموزان، در این جلسه هدف حفظ و بقای امید در دانش آموزان می باشد.
هشتم	بالا بردن تفکر امیدوار در دانش آموزان، آموزش چگونگی خودبازنگری بر تفکرات امیدوار و آموزش استفاده از تکنیک های افزایش امید به دانش آموزان
نهم	جمع بندی جلسات آموزشی، بررسی اظهارنظر اعضا در مورد جلسات و رسیدن آنها به اهداف شان. اجرای پس آزمون.

یافته ها

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول ۲ به بحث و بررسی پیرامون نرمال بودن داده ها و در ادامه در جداول ۳ تا ۵ به تحلیل پژوهش پرداخته شد.

جدول ۲ نتایج آزمون کولموگروف- اسمیرنف برای فرض توزیع نرمال

متغیرها	مراحل	آماره	سطح معناداری
اشتتیاق تحصیلی	گروه آزمایش	۰/۱۷۶	۰/۱۰۶
	گروه گواه	۰/۱۸۶	۰/۰۶۹

نتایج آزمون کولموگروف- اسمیرنف در جدول ۲ نشان داد که سطح معناداری برای متغیر اشتتیاق تحصیلی بیشتر از ۰/۰۵ است، بنابراین آماره کولموگروف- اسمیرنف در خصوص متغیرها در سطح ۰/۰۵ خطا معنی دار نبوده و بر این اساس توزیع

متغیرها نرمال می باشد. جهت بررسی اثر مداخله آزمایشی، تحلیل کوواریانس تک متغیری (آنکوا) روی نمره های پس آزمون، با کنترل نمره پیش آزمون های اشتیاق تحصیلی آزمودنی ها انجام گرفت.

جدول ۳ شاخص های تعدیل شده مربوط به هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی در آزمودنی های گروه آزمایش و گواه در مرحله پس آزمون

متغیرها	مراحل	گروه آزمایش		گروه گواه	
		میانگین	خطای استاندارد	میانگین	خطای استاندارد
جنبه رفتاری		۳۰/۶۳	۰/۳۸۳	۲۷/۸۲	۰/۳۸۳
جنبه هیجانی		۲۲/۰۹	۰/۲۸	۱۹/۵۷	۰/۲۸
جنبه شناختی		۶/۹۸	۰/۱۹۸	۵/۴۱	۰/۱۹۸

میانگین نمره تعدیل شده هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی (جنبه رفتاری، جنبه هیجانی، جنبه شناختی) در آزمودنی های گروه آزمایش در مرحله پس آزمون بیشتر از آزمودنی های گروه گواه است. برای بررسی اختلاف مشاهده شده، تحلیل کوواریانس چند متغیری روی نمره های پس آزمون هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی (جنبه رفتاری، جنبه هیجانی، جنبه شناختی) با گواه نمره پیش آزمون صورت گرفت.

جدول ۴ خلاصه نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیری روی نمره های پس آزمون هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی

اثر	آزمون	ارزش	مقدار F	درجه آزادی فرضیه	درجه آزادی خطا	سطح معنی داری	اندازه اثر
گروه	پیلایی - بارتلت	۰/۷۵۲	۲۳/۲۵	۳	۲۳	۰/۰۰۰۱	۰/۷۵۲
	لامبدای ویلکز	۰/۲۴۸	۲۳/۲۵	۳	۲۳	۰/۰۰۰۱	۰/۷۵۲
	اثر هتلینگ	۳/۰۳	۲۳/۲۵	۳	۲۳	۰/۰۰۰۱	۰/۷۵۲
	بزرگترین ریشه خطا	۳/۰۳	۲۳/۲۵	۳	۲۳	۰/۰۰۰۱	۰/۷۵۲

جدول ۴ بیانگر نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیری روی نمره های پس آزمون با گواه نمره پیش آزمون هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی (جنبه رفتاری، جنبه هیجانی، جنبه شناختی) بود. بین گروه های آزمایشی و گواه از لحاظ حداقل یکی از هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی (جنبه رفتاری، جنبه هیجانی، جنبه شناختی) تفاوت معنی داری در سطح ($P < 0/0001$) وجود دارد به عبارت دیگر می توان گفت که آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر باعث افزایش هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی (جنبه رفتاری، جنبه هیجانی، جنبه شناختی) در آزمودنی های گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه می شود. بنابراین، فرضیه ۳ تحقیق مورد تایید قرار گرفت. برای بررسی تفاوت، تحلیل کوواریانس های یکراهه در متن مانکوا روی هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی (جنبه رفتاری، جنبه هیجانی، جنبه شناختی) انجام شد. نتایج این تحلیل در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵ نتایج تحلیل کوواریانس یکراهه در متن مانکوا روی نمره های پس آزمون با گواه نمره پیش آزمون هر یک از

مولفه های اشتیاق تحصیلی

منبع	شاخص ها متغیرها	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	مقدار F	سطح معنی داری	مجذورات اتا
	جنبه رفتاری	۵۰/۶	۱	۵۰/۶	۲۴/۹	۰/۰۰۰۱	۰/۴۹۹
گروه	جنبه هیجانی	۴۰/۸	۱	۴۰/۸	۳۷/۵	۰/۰۰۰۱	۰/۶
	جنبه شناختی	۱۵/۸	۱	۱۵/۸	۲۹/۰۸	۰/۰۰۰۱	۰/۵۳۸

نتایج تحلیل کوواریانس های یکراهه در متن مانکوا مندرج در جدول ۵ نشان داد که از نظر جنبه رفتاری ($F=24/9$) و جنبه هیجانی ($P<0/0001$ و $F=37/5$) و جنبه شناختی ($P<0/0001$ و $F=29/08$) بین گروه آزمایش و گواه تفاوت معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر باعث افزایش هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی (جنبه رفتاری، جنبه هیجانی، جنبه شناختی) در آزمودنی های گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه می شود. برای درک بهتر این تفاوت، میانگین نمره هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی (جنبه رفتاری، جنبه هیجانی، جنبه شناختی) را در مرحله پس آزمون بین گروه آزمایش و گواه با یکدیگر مقایسه می کنیم. میانگین نمره تعدیل شده هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی (جنبه رفتاری، جنبه هیجانی، جنبه شناختی) آزمودنی های گروه آزمایش در مرحله پس آزمون بطور معناداری بیشتر از آزمودنی های گروه گواه است که نشان از تاثیر آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر بر هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی (جنبه رفتاری، جنبه هیجانی، جنبه شناختی) در آزمودنی های گروه آزمایش نسبت به گروه گواه دارد.

بحث و نتیجه گیری

مطالعه حاضر به دنبال اثربخشی آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر بر میزان اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دختر متوسطه اول شهر کاکلی بود. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر باعث بهبود هر یک از مولفه های اشتیاق تحصیلی یعنی جنبه رفتاری، جنبه هیجانی و جنبه شناختی در آزمودنی های گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه گردید.

مشابه با این یافته ها در تحقیقات نریمانی (۱۳۹۹)، روحانی (۱۳۹۸)، درتاج (۱۳۹۷)، شیخ الاسلامی (۱۳۹۶)، زارع (۱۳۹۶)، قدم پور (۱۳۹۵)، صادقی (۱۳۹۵)، عطایی (۱۳۹۵)، قاضی (۱۳۹۵)، امامی (۱۳۹۳)، لانگلوپس (۲۰۲۰)، چن (۲۰۲۰)، لونگ (۲۰۲۰)، موردادک (۲۰۱۹)، ین (۲۰۱۹)، ون ارد (۲۰۱۸)، مارکوز (۲۰۱۷)، عیاش عبدو (۲۰۱۶)، والکبک (۲۰۱۵) و روزنتال (۲۰۱۵) به دست آمده است. بررسی و تبیین پژوهش نشان داد که آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر از جمله روش های آموزشی است که می تواند بر میزان اشتیاق تحصیلی دانش آموزان تاثیرگذار باشد. امید هنگامی نیرومند است که هدف های ارزشمندی را در برگیرد و با داشتن موانع چالش انگیز ولی نه برطرف نشدن، احتمال دستیابی به آنها در میان مدت وجود داشته باشد. امید با سلامت روانی و جسمی که با انواع مقیاس ها مانند پاسخ مثبت به مداخله پزشکی، سلامت ذهنی، خلق مثبت، پرهیز از رویدادهای پرفشار زندگی، نشاط و شادکامی در امور زندگی و مسأله گشایی همبستگی مثبت دارد و آنها

را پیش بینی می کند. به کمک آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر، می توان به افراد کمک کرد تا از فرصت‌ها بیشترین استفاده را ببرند، توانایی‌ها و استعداد‌های خود را به کار بگیرند و با تعیین اهداف معنی دار و تلاش خستگی ناپذیر برای تحقق آنها، در زندگی خود احساس کامروایی بیشتری داشته باشند. امید صرفاً یک حس خوشحال کننده نیست؛ بلکه مکانیزمی است برای بقای ما انسان‌ها که بدون آن هرگز نمی توانستیم در دنیا تاب بیاوریم. قابلیت ما برای تفکر امیدوارانه از اوایل کودکی شروع به رشد می کند. از همان لحظه‌ی تولد، فرد کم کم می تواند از همبستگی‌ها سر در بیاورد و در نهایت به جایی می رسد که درکی از علیت پیدا می کند. از طرفی اشتیاق تحصیلی تا حدی ارتباط نزدیکی با پیشرفت دانش آموزان دارد. اشتیاق تحصیلی تمایل دانش آموزان به مشارکت در فعالیت‌های روزانه مدرسه از قبیل شرکت در کلاس‌ها، انجام تکالیف کلاسی و دنبال کردن دستورات معلم در کلاس است که عدم آن از جمله عوامل مؤثر در ترک تحصیل محسوب می شود. اشتیاق تحصیلی متغیر مهمی است که برای یادگیری حیاتی است تا جایی که از آن به عنوان یک منادی مهم یادگیری یاد می شود. این متغیر همچنین به عنوان نقطه محوری اکثر نظریات مربوط به افت تحصیلی به حساب می آید. دو منبع در اشتیاق تحصیلی موثر است: منبع اجتماعی و منبع شخصی. از جمله عوامل اجتماعی می توان به عملکرد تحصیلی حمایت شده، روابط حمایتی با همسالان و حمایت خانواده اشاره کرد و از جمله عوامل شخصی می توان به خودکارآمدی، عزت نفس و خوش بینی اشاره کرد که در صورت محیا بودن شرایط باعث بهبود عملکرد فرد و رشد او می شود اما باید به این نکته توجه شود که اگر دانش آموز نسبت به انجام کاری اشتیاق نداشته باشد، احتمال بیشتری وجود دارد که فرد به عارضه‌ی فرسودگی شغلی تحصیلی مبتلا شود. بی شک هر چه اشتیاق در کاری بیشتر باشد احتمال موفق شدن فرد در آن کار بیشتر است و هر چه درصد علاقه به کاری کم شود، به تبع آن احتمال بروز فرسودگی نیز بیشتر خواهد بود. در واقع محیط آموزشی باعث می شود یادگیرندگان به سمت اهداف ارزشمند آموزشی حرکت کنند و در فعالیت های تحصیلی مشارکت بیشتری داشته باشند و از بهزیستی و عملکرد تحصیلی بالایی برخوردار باشند. اشتیاق تحصیلی، یکی از انواع اشتیاق است که به میزان انرژی که یک یادگیرنده برای انجام کارهای تحصیلی خود صرف می کند و نیز به میزان اثربخشی و کارایی حاصل شده، اطلاق می شود. اشتیاق تحصیلی در مطالعات آموزش و پرورش ضروری است و حالتی بادوام در درون فرد است که باعث درگیری و بهزیستی در فعالیت های مدرسه می شود.

از این رو در بحث پیشنهادات پژوهش می بایست بیان نمود که با هدایت و اطلاع رسانی مناسب به خانواده ها در زمینه آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر به بهبود اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دختر کمک بیشتری صورت گیرد. با استفاده از پکیج های آموزشی مناسب و مدون در زمینه آموزش گروهی مبتنی بر نظریه امید اسنایدر به بهبود اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دختر کمک بیشتری صورت گیرد.

References

- Atai, M., Hashemi Razini, H., Esmaili, S. (2015). The effectiveness of hope-based group training on students' academic procrastination, the third international conference on recent innovations in psychology, counseling and behavioral sciences [In Persian].
- Ayyash-Abdo, H., Sanchez-Ruiz, M. J., & Barbari, M. L. (2016). Resiliency predicts academic performance of Lebanese adolescents over demographic variables and hope. *Learning and Individual Differences*, 48, 9-16 [In Persian].
- Cadima, J., Doumen, S., Verschueren, K., & Buyse, E. (2015). Child engagement in the transition to school: Contributions of self-regulation, teacher-child relationships and classroom climate. *Early Childhood Research Quarterly*, 32, 1-12.
- Chen, J., Huebner, E. S., & Tian, L. (2020). Longitudinal relations between hope and academic achievement in elementary school students: Behavioral engagement as a mediator. *Learning and Individual Differences*, 78, 101824.
- Dortaj, F., Mehralian, A. (2017). The effectiveness of hope therapy on academic procrastination of high school students in Qazvin city, *Journal of Educational Psychology*, No. 48 [In Persian].
- Emami, J., Soltani, G. R., Rezaei, K., Mahmoudi, H. (2013). The effect of cognitive training to promote hope on reducing academic procrastination of children of married prisoners, *Reform and Tarbiat Journal*, No. 152 [In Persian].
- Ghazi, M., Gholamali Lavasani, M., Ferdowsi, T., Mofi, A.R. (2016) Investigating the effectiveness of hope-based group training on the health tenacity of thalassemic adolescents in Isfahan city, the 9th International Congress of Psychotherapy (Asian meeting in the context of values cultural) [In Persian].
- Khodarahmi, S., Gholami, K. (2018). The effect of group academic counseling training on increasing the academic skills and academic progress of high school female students in Ilam, *New Achievements in Humanities Studies*, No. 12, pp. 10-21 [In Persian].
- Kadampour, A., Radmehr, P., Yousef Vand, L. (2016), The effect of group training based on Omid Snyder's theory on the level of enthusiasm and academic tenacity of first secondary school girls, *Journal of Educational Research*, No. 2-3 [In Persian].
- Long, K. N., Kim, E. S., Chen, Y., Wilson, M. F., Worthington Jr, E. L., & VanderWeele, T. J. (2020). The role of Hope in subsequent health and well-being for older adults: An outcome-wide longitudinal approach. *Global Epidemiology*, 2, 100018.
- Langlois, S., Pauselli, L., Anderson, S., Ashekun, O., Ellis, S., Graves, J., ... & Compton, M. T. (2020). Effects of perceived social status and discrimination on hope and empowerment among individuals with serious mental illnesses. *Psychiatry research*, 286, 112855.
- Marques, S. C., & Gallagher, M. W. (2017). Age differences and short-term stability in hope: Results from a sample aged 15 to 80. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 53, 120-126.
- Orthner, D. K., Jones-sanpei, H., Akos, P., & Rose, R, A. (2013). Improving middle school student engagement Through career-relevant instruction in the core curriculum. *The Journal Of Educational Research*, 106, 27-38.

- Narimani, M., Bakshaish, R. (2013). The effectiveness of acceptance and commitment training on the psychological, emotional well-being and marital satisfaction of couples facing divorce, *Counseling Research Quarterly*, No. 13, pp. 108-122 [In Persian].
- Rouhani, A. (2018). Investigating the effects of group psychotherapy based on the multiple Lazarus model on self-concept and academic procrastination among students, the fifth national conference on recent innovations in psychology, applications and empowerment centered on psychotherapy [In Persian].
- Rozental, A., Forsström, D., Tangen, J. A., & Carlbring, P. (2015). Experiences of undergoing Internet-based cognitive behavior therapy for procrastination: A qualitative study. *Internet Interventions*, 2(3), 314-322 [In Persian].
- Sheikh Al-Islami, A., Ramezani, Sh. (2016) The effect of group hope therapy based on Snyder's theory on the self-efficacy of men with low physical-motor abilities, *Social Work Journal*, No. 20 [In Persian].
- Sadeghi, M., Weis Karmi, H. A., Chehri, P. (2015). Investigating the effect of Omid education on the academic engagement of mentally retarded female students, *Journal of Exceptional Education and Training*, No. 2 [In Persian].
- Van Eerde, W., & Klingsieck, K. B. (2018). Overcoming procrastination? A meta-analysis of intervention studies. *Educational Research Review*, 25, 73-85.
- Wahlbeck, H., Kvist, L. J., & Landgren, K. (2018). Gaining hope and self-confidence—An interview study of women's experience of treatment by art therapy for severe fear of childbirth. *Women and Birth*, 31(4), 299-306 [In Persian].
- Yin, X., Li, Z., Yuan, Y., & Wang, Z. (2019). Developmental trajectory of hope among late-adolescents: population heterogeneity and the impact of gender and family socioeconomic status. *Journal of adolescence*, 72, 124-131 [In Persian].
- Zare, H., Mehboubi, T., Salimi, H. (2016). In a research on the effect of cognitive training to promote hope on reducing procrastination and academic self-disability of Payam Noor Bukan University students, *Education and Evaluation Journal*, No. 32 [In Persian].